

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bevolkings- onderzoek borstkanker *15 feiten*

Vrouwen van 50 tot en met 75 jaar krijgen elke twee jaar een uitnodiging om zich gratis te laten onderzoeken op borstkanker. Er worden dan röntgenfoto's gemaakt van de borsten. Met dit bevolkingsonderzoek kan vroeg ontdekt worden of iemand borstkanker heeft. Er is dan een grotere kans dat de behandeling een succes is.

Deelnemen aan het bevolkingsonderzoek is vrijwillig. U beslist zelf of u meedoet. Deze informatie kan u helpen bij uw keuze.

www.bevolkingsonderzoekborstkanker.nl

15 feiten over het Bevolkingsonderzoek borstkanker

Door het bevolkingsonderzoek sterven minder vrouwen aan borstkanker

Jaarlijks sterven ongeveer 775 minder vrouwen aan borstkanker doordat deze op tijd is ontdekt door het bevolkingsonderzoek. De kans om voor uw 80ste te overlijden aan borstkanker neemt door het bevolkingsonderzoek af van 2,6 naar 1,3 op de 100 vrouwen.

Het onderzoek bestaat uit het maken van röntgenfoto's van de borsten

Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat het maken van röntgenfoto's nog steeds de beste manier is om borstkanker in een vroeg stadium te ontdekken bij een grote groep vrouwen met een gemiddeld risico op borstkanker.

U hebt een kans van 1 op 8 om borstkanker te krijgen

De kans om als vrouw in uw leven borstkanker te krijgen is 1 op 8. Deze verschilt wel sterk per leeftijd. De meeste vrouwen die borstkanker krijgen, zijn ouder dan 50 jaar. Daarom krijgt u vanaf 50 jaar een uitnodiging.

U kunt worden doorverwezen voor nader onderzoek en daardoor ongerust worden

Jaarlijks worden 25 van elke 1000 vrouwen die meedoen aan het bevolkingsonderzoek doorverwezen naar het ziekenhuis voor nader onderzoek. U wordt doorverwezen als er een verdachte afwijking of te weinig informatie op de foto's te zien is. Ongeveer 7 van deze 25 vrouwen blijkt borstkanker te hebben, 18 van deze 25 niet. Een verwijzing naar het ziekenhuis betekent dus nog niet dat u borstkanker hebt.

Als u jonger dan 50 bent, kunt u niet meedoen aan het bevolkingsonderzoek

Vrouwen onder de 50 jaar hebben vaak veel klier- en bindweefsel in de borsten. Dit weefsel is met röntgenfoto's vaak minder goed te beoordelen en gevoeliger voor straling. Aan de andere kant komt borstkanker ook bij jongere vrouwen steeds vaker voor. De Gezondheidsraad weegt de voor- en nadelen af. Het advies van de Gezondheidsraad is de leeftijdsgrens voorlopig niet te veranderen.

U kunt borstkanker krijgen tussen twee onderzoeksrondes in

Het bevolkingsonderzoek is een momentopname. Tussen twee onderzoeken in kan borstkanker ontstaan. Bij ongeveer 1 op de 500 onderzochte vrouwen wordt borstkanker in de twee jaar tussen de bevolkingsonderzoeken ontdekt. Als u klachten aan uw borsten hebt, is het belangrijk dat u contact opneemt met de huisarts.

Als u erfelijk belast bent, kunt u beter de huisarts om advies vragen

Vrouwen die erfelijk belast zijn, wordt vaak geadviseerd om zich vanaf jonge leeftijd te laten onderzoeken. Wacht in dat geval dus niet op het bevolkingsonderzoek, maar raadpleeg uw huisarts of behandelend arts over deelname aan het bevolkingsonderzoek.

U loopt de kans behandeld te worden voor kanker, terwijl u geen last gehad zou hebben

Borstkanker wordt bijna altijd behandeld. Bij ongeveer 1 op de 10 vrouwen die meedeed aan het bevolkingsonderzoek en bij wie borstkanker is gevonden, groeit de tumor zo langzaam dat zij er tijdens haar leven geen last van zou hebben gehad. Een behandeling was achteraf niet nodig geweest.

In het bevolkingsonderzoek krijgt u te maken met een kleine hoeveelheid extra straling

U krijgt jaarlijks gemiddeld met ongeveer 2 mSv (milliSievert) aan straling te maken. Bijvoorbeeld door TV kijken, mobiel telefoneren of vliegen. Door het bevolkingsonderzoek komt daar gemiddeld 0,6 mSv bij. Dit is ruim binnen de Europese norm voor stralingsbelasting.

Als u ouder dan 75 bent, kunt u niet meer meedoen aan het bevolkingsonderzoek

Bij vrouwen boven de 75 jaar groeit borstkanker meestal heel langzaam. De kans is klein dat er borstkanker wordt ontdekt, die levensbedreigend is. Een onderzoek zou er toe kunnen leiden dat u onterecht patiënt wordt. De Gezondheidsraad weegt de voor- en nadelen af en adviseert de leeftijdsgrens van 75 jaar.

De uitslag ontvangt u binnen twee weken via de post

Twee radiologen beoordelen onafhankelijk van elkaar de röntgenfoto's van uw borsten. Zij zoeken naar verdachte afwijkingen. Als u al eerder heeft meegedaan aan het bevolkingsonderzoek vergelijken zij de nieuwe foto's met de oude. U ontvangt de uitslag daarom niet op de dag zelf, maar wel binnen twee weken.

Het bevolkingsonderzoek spoort borstkanker in een vroeg stadium op

Het bevolkingsonderzoek borstkanker voorkomt borstkanker niet. Wel spoort het borstkanker in een vroeg stadium op. Nog voordat u deze zelf kunt voelen.

Als borstkanker vroeg wordt gevonden, is de kans om te overleven groter

De kans op een succesvolle behandeling is groter als borstkanker vroeg wordt ontdekt. Vaak is ook een minder ingrijpende behandeling nodig.

Het onderzoek biedt geen volledige zekerheid

De uitslag van het bevolkingsonderzoek geeft u geen volledige zekerheid. Op de röntgenfoto's worden niet alle afwijkingen gevonden. 7 van de 10 gevallen van borstkanker worden gevonden, 3 op de 10 dus niet. Als u klachten aan uw borsten hebt, is het belangrijk dat u contact opneemt met de huisarts.

Het onderzoek kan pijnlijk zijn

Om een goede röntgenfoto te maken, moeten de borsten worden geklemd tussen twee platen. Het samendrukken kan pijnlijk zijn. U kunt dit aangeven bij de laborant. Er wordt veel onderzoek gedaan naar minder pijnlijke manieren om borstkanker te ontdekken. Deze ontwikkelingen worden op de voet gevolgd.

Met vragen over het Bevolkingsonderzoek borstkanker kunt u terecht in uw eigen regio:

Bevolkingsonderzoek Noord

Telefoon: 0900 20 30 100

www.bevolkingsonderzoeknoord.nl

Bevolkingsonderzoek Midden-West

Telefoon: 020 409 66 00

www.bevolkingsonderzoekmidden-west.nl

Bevolkingsonderzoek Oost

Telefoon: 088 11 86 200

www.bevolkingsonderzoekoost.nl

Bevolkingsonderzoek Zuid

Telefoon: 088 00 01 300

www.bevolkingsonderzoekzuid.nl

Bevolkingsonderzoek Zuid-West

Telefoon: 088 248 20 00

www.bevolkingsonderzoekzuid-west.nl

Hebt u vragen over uw gezondheid?

Ga dan naar uw huisarts

U herkent de bevolkingsonderzoeken aan dit logo:
***bevolkings*onderzoek**

Dit is een publicatie van:
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

*Aan de inhoud van deze folder is veel aandacht besteed.
U kunt er geen rechten aan ontlennen.*

september 2015

RIVM. *De zorg voor morgen begint vandaag*